

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-95/2024. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-227/2022.)

Érintett szerv: Miskolc Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

(: 2. sz. alatti lakos), mint törvényes képviselő fia, (..... 1/2. sz. alatti lakos; a továbbiakban: panaszos) nevében sérelmezte, hogy 2022. május 11-én a panaszossal szemben indokolatlanul kezdeményeztek intézkedést, amely során fenyegető és megalázó módon bántak vele. A panaszos törvényes képviselője szerint a rendőrök rendszeresen zaklatják a panaszost.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdésének f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszasságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Sor került a panaszos törvényes képviselőjének tájékoztatására, miszerint az alapvető jogok biztosa az Rtv. 92.§-ban megjelölt rendészeti hatáskörében jogszabályi felhatalmazás hiányában nem jogosult – egyebek mellett – a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni, ezzel kapcsolatos eljárási cselekmények törvényességét elbírálni.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény [a továbbiakban: Szabs. tv.];
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A panaszban foglaltak, valamint a rendőrségi adatszolgáltatás alapján rendelkezésre álló információk szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

1. 2022. május 11-én 1 óra 10 perckor a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Járőr- és Őrszolgálati Alosztály járőrei, Cs. D. r. őrm. és K. R. r. őrm. rendőri intézkedést foganasítottak a panaszossal szemben, mivel a buszmegállóban – a rendőrségi szolgálati gépjárművet meglátva – hangos kiabálásba kezdett, amelyet hosszú percekig keresztül folytatott.

2. A rendőrségi adatszolgáltatás szerint a rendőrök intézkedési kötelezettségüknek eleget téve a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdésében meghatározott módon, az Rtv. 20. § (2) bekezdésének megfelelően kezdeményezték intézkedést a panaszossal szemben. Ennek keretében tájékoztatták a panaszost, hogy vele szemben rendőri intézkedést foganasítanak, mivel kiabálásával szabálysértést valósított meg, majd nyilatkoztatták a kiabálás okáról, továbbá érdeklődtek, hogy szüksége van-e segísége. Az intézkedés során tisztázódott, hogy a panaszos egészségügyi ellátásra nem szorult.

A panaszost végül az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták, majd vele szemben a Szabs. tv. 195. §-ába ütköző és a szerint minősülő csendháborítás szabálysértés elkövetése miatt 50.000 Ft összegű helyszíni bírságot szabtak ki. A panaszos a szabálysértés elkövetését elismerte, a részére felajánlott helyszíni bírság összegét elfogadta, a bírságszelvényt aláírta.

3. A panasz szerint a két rendőr a következő közléssel indította az intézkedést: *„Baj van? Rosszul érzed magad? Hívjak mentőt? Hallottam, hogy 7-én kint voltál a lángosos úrnál, beszéljél vele. Baj van az agyaddal, beteg vagy, nem neked fognak hinni.”* Ezzel szemben Cs. D. r. őrm. és K. R. r. őrm. úgy jelentettek, hogy a panaszossal szembeni kommunikáció kizárólag a rendőri intézkedést megalapozó szabálysértésre és az alkalmazott szankcióra korlátozódott; annak hangneme pedig megfelelő volt. Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni a körülményeket.

A Robotzsaru integrált ügyviteli, ügyfeldolgozó és elektronikus iratkezelő rendszer (a továbbiakban: Rzs Neo) adatai alapján annyi tisztázható, hogy a panaszossal szemben 2022. május 7-én – dokumentált módon – rendőri intézkedésre nem került sor.

4. A panasz szerint az egyik rendőr úgy próbálta meg elérni, hogy a panaszos üsse meg őt, hogy *„megrángatta a ruhájánál fogva”*. A Cs. D. r. őrm. és K. R. r. őrm. jelentéseikben tagadják, hogy ilyet tettek volna: a panaszos ruházatát nem vizsgálták át, vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, más módon sem kerültek vele fizikai kontaktusba, a rendőri intézkedés során – intézkedéstaktikai okokból – megtartották az előírt biztonsági távolságot (kb. 1 méter), a panaszost semmilyen módon nem provokálták. Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni a körülményeket.

5. A panasz szerint az egyik rendőr azzal fenyegette meg a panaszost, hogy mentőt hívnak hozzá, ha nem írja alá a helyszíni bírságról szóló nyomtatványt. A Cs. D. r. őrm. és K. R. r. őrm. jelentéseikben tagadják, hogy ilyet közöltek volna.

A jelentések szerint a nyomtatvány kitöltésekor a panaszos volt provokatív, folyamatosan azt hangoztatta, hogy panaszt fog tenni, ahol majd azt állítja, hogy a rendőrök megfogdosták és megverték. A rendőrök ekkor felvilágosították a panaszost, ha olyan bejelentést tesz, ami nem fedí a valóságot, azzal újabb szabálysértést valósít meg. A kommunikáció a rendőri intézkedés során kizárólag az elkövetett szabálysértésre, az aktuális intézkedéssel összefüggő információk átadására szorítkozott.

Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni a körülményeket.

6. A rendőri intézkedés befejezését követően, 1 óra 51 perckor a panaszos törvényes képviselője bejelentést tett a 112-es segélyhívón keresztül, miszerint fogyatékossgal élő fiát a rendőrök bántalmazták. A bűncselekmény lehetőségét felvető bejelentés alapján a Tevékenység-irányítási Központ ügyeletes a Rendőrkapitányság Avasi Rendőrőrsének két járőrét, – *H. D. r. őrm.-t* és *M. D. r. őrm.-t* – a megadott laccímre küldte, a bejelentés körülményeinek tisztázása érdekében.

A járőrök 2 óra 55 perckor jelentek meg a megadott címen. A panaszos törvényes képviselője a hivatalos személy által elkövetett bántalmazás vonatkozó bejelentését fenntartotta, ugyanakkor – a jelentések szerint – a panaszos törvényes képviselője nem tette lehetővé a panaszos esetleges sérüléseinek szemrevételezését, és nem biztosította a panaszossal történő kommunikációt.

Figyelemmel a bűncselekményre utaló bejelentésre, a Rendőrkapitányság – a parancsnoki vizsgálatot követően – az ügyel kapcsolatban keletkezett valamennyi dokumentumot megküldte a cselekmény vizsgálatára hatáskörrel rendelkező Regionális Nyomozó Ügyészséghez.

7. A Rendőrkapitányság vezetője megállapította, hogy a szabálysértési bírság kiszabására jogszabálysértő módon került sor, mivel a panaszos korlátozott cselekvőképessége okán a szabálysértési felelősségre vonatkozó érvényes nyilatkozatot az intézkedés során nem tehetett. Ennek megfelelően a kiszabott bírságot a Rendőrkapitányság vezetője visszavonta.

8. A panaszos törvényes képviselője szerint a panaszost a rendőrök rendszeresen zaklatják. A rendőrségi adatszolgáltatás szerint a vizsgált időszakban a panaszos több alkalommal is kapcsolatba került rendőrökkel; két alkalommal a panaszos vagy törvényes képviselője segítségkérése alapján, két alkalommal pedig a panaszos által elkövetett jogellenes cselekmény miatt. A rendelkezésre álló információk alapján olyan intézkedésre vagy bármilyen más kapcsolatfelvételre nem került sor, amely jogalap nélküli vagy indokolatlan, esetleg zaklató jellegű lett volna.

A vizsgálat megállapításai

1. A rendőrségi adatszolgáltatás szerint az intézkedésre a panaszos szabálysértést felvető cselekménye miatt került sor. Amennyiben a panaszos valóban csendháborító módon kiabált, az intézkedésre – figyelemmel az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, legalább a tényállás tisztázása, illetve az esetleges segítségnyújtás érdekében – kellő jogalap birtokában, a szükségesség és arányosság mércéje alapján, jogszerűen került sor.

A rendelkezésre álló információk alapján nem lehet tisztázni, hogy a panaszos valóban intézkedésre okot adó magatartást tanúsított-e. E tekintetben – figyelemmel az intézkedéskori korlátozott cselekvőképességére – nem vettem figyelembe a panaszos helyszíni bírságról szóló nyomtatványon tett nyilatkozatát. Mivel nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszasság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, így *e tekintetben nem állt módomban állást foglalni.*

2. A fenyegető hangnemre, továbbá a bántalmazó bánásmódra irányuló sérelmek vonatkozásában nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, így ezen sérelmek tekintetben nem állt-módomban állást foglalni.

3. A vizsgált időszak panaszost érintő rendőri intézkedései vonatkozásában nem merült fel olyan információ, amely jogalap nélküli vagy indokolatlan, esetleg zaklató jellegű rendőri fellépésekre utaltak volna. A rendelkezésre álló információk alapján – még, ha azt tisztázni nem is lehet, hogy az érintett rendőrök minden esetben indokoltan és jogszerűen jártak volna el – éppen az látszik igazolhatónak, hogy a rendőrség alapvetően törvényes módon kezeli a panaszost érintő ügyeket. *Ennek megfelelően úgy foglaltam állást, hogy a rendőrség panaszost érintő gyakorlata visszásságot nem eredményezett.*

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést, illetve a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos